

ຄູ່ມືອອກຄຳວາຈຳກັດສ່ວນເທິງ
ລາວເວີຍບ້າຊດອຊາ
 ສຳເລັດສ່ວນ ວັດຖຸສຸພາບອາວຸໂສ

คำนำ

ชาวลาวเวียงเป็นชาวลาวที่มีเชื้อสายจากชาวลาวเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยในสมัยกรุงธนบุรี อพยพเข้ามามากขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ และโยกย้ายถิ่นฐานไปยังพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ในช่วงรัชกาลที่ 5 แม้ว่าจะต้องย้ายถิ่นฐานไปยังที่ต่างๆ ชาวลาวเวียงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น

คู่มือองค์ความรู้การท่องเที่ยวชาวลาวเวียงบ้านดอนคาเล่มนี้ นำเสนอเรื่องราวของชาวลาวเวียงที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมา ที่ตั้ง อาณาเขต ประชากร การประกอบอาชีพ แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ อาหารพื้นถิ่น ของที่ระลึก ที่พักในชุมชนที่รวบรวมไว้นั้น ตลอดจนการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของตนไว้อย่างเข้มแข็ง สะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง บ้านดอนคา อำเภออุ้มถ่อง จังหวัดสุพรรณบุรี ชุมชนแห่งนี้พร้อมจะเปิดให้ผู้คนที่ย้ายมาเยือนได้ชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ได้จากงานวิจัย “การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชาติพันธุ์ลาวเวียง ชุมชนดอนคา อ.อุ้มถ่อง จ.สุพรรณบุรี”

คณะนักวิจัย

มทร.สุพรรณภูมิ

กรกฎาคม 2563

สารบัญ

1. ประวัติบ้านดอนคา	1
2. ที่ตั้งและอาณาเขต อำเภออุ้มทอง	1
3. ประชากรและจำนวนหมู่บ้าน	2
4. การประกอบอาชีพ	3
5. แหล่งท่องเที่ยว	4
6. แหล่งเรียนรู้	7
7. อาหารพื้นถิ่น	9
8. ของที่ระลึก	10
9. ที่พักชุมชน	12
10. องค์ความรู้จากงานวิจัย	13
11. คณะนักวิจัย	26

ประวัติบ้านดอนคา

ตำบลดอนคา อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีในช่วงสมัยรัชกาล ที่ 5 กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง และลาวกลุ่มต่างๆ ได้เคลื่อนย้ายถิ่นฐานบ้านเรือน เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนการปกครองเป็นแบบเทศาภิบาล มีเลิกทาสและไพร่ และระบบเศรษฐกิจได้เปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อส่งออกโดยเฉพาะการส่งออกข้าว ซึ่งผลักดันทำให้ผู้คนต้องขยายที่ทำกิน หาที่ดินแปลงอื่นที่ยังว่างอยู่ทำให้ชาวลาวเวียงหลายกลุ่ม (รวมถึงจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี นครปฐม) กระจายตัวออกไปตั้งชุมชนอยู่ตามท้องที่ ที่ห่างไกลออกไปจากอำเภอมืองหรือรวมกันตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ในพื้นที่ห่างไกล และได้ผสมผสานกับผู้คนต่างวัฒนธรรม ซึ่งสำหรับชาวลาวเวียงบ้านดอนคาซึ่งมีประวัติว่าย้ายมาจากบ้านสมอ สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นการย้ายถิ่นฐานในช่วงเวลานี้ด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันลาวเวียงในตำบลดอนคา อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม มีวิถีชีวิตที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชาวลาวเวียงอย่างโดดเด่น มีการสืบทอดความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมของตนไว้ ทำให้ชุมชนลาวเวียง ตำบลดอนคาเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับชาติพันธุ์ลาวเวียง และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชาวลาวเวียงที่สำคัญในจังหวัดสุพรรณบุรี

อย่างไรก็ตาม วิถีชีวิต ความเชื่อ และประเพณีดังกล่าว แม้ว่าโดยประเด็นหลักจะยังคงมีการปฏิบัติสืบทอดจนถึงปัจจุบัน แต่รายละเอียดบางประการก็มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

ที่ตั้งและอาณาเขต อำเภอกู่ทอง

- อำเภอกู่ทองติดต่อกับอำเภอลำไทร จังหวัดสุพรรณบุรี
- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอดอนเจดีย์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า และอำเภอสองพี่น้อง
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพนมทวน อำเภอกู่ทอง และอำเภอลำไทร (จังหวัดกาญจนบุรี)

แผนที่อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรของตำบลดอนคา

ตำบลดอนคา มีประชากรทั้งสิ้น 13,269 คน แยกเป็นชาย 6,535 คน หญิง 6,734 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 3207.33 คน/ ตารางกิโลเมตร จำนวนครุฑเรือน 3,794 ครุฑเรือน

จำนวนหมู่บ้าน

มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 20 หมู่บ้าน ดังนี้
หมู่ที่ 1 บ้านดอนคาหัวตาล
หมู่ที่ 2 บ้านดอนคา
หมู่ที่ 3 บ้านใหม่

- หมู่บ้าน 4 บ้านสระกร่าง
- หมู่บ้าน 5 บ้านทรัพย์พุทธอง
- หมู่บ้าน 6 บ้านโนนหัวนา
- หมู่บ้าน 7 บ้านหนองกุฎีทอง
- หมู่บ้าน 8 บ้านหนองมะขอ
- หมู่บ้าน 9 บ้านเขากำแพง
- หมู่บ้าน 10 บ้านโนน
- หมู่บ้าน 11 บ้านหนองกระโเซ้
- หมู่บ้าน 12 บ้านช้างดำหัว
- หมู่บ้าน 13 บ้านโนตง
- หมู่บ้าน 14 บ้านโป่งพรานอินทร์
- หมู่บ้าน 15 บ้านหนองศรีเทพ
- หมู่บ้าน 16 บ้านเขาดีสลัก
- หมู่บ้าน 17 บ้านหนองหมู
- หมู่บ้าน 18 บ้านหนองทราย
- หมู่บ้าน 19 บ้านห้วย
- หมู่บ้าน 20 บ้านใหม่ใต้

การประกอบอาชีพ

ชาวลาวเวียงตำบลดอนคาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย มีอาชีพเสริม คือ กลุ่มทำผลิตภัณฑ์จากไม้ตาล วงแคนประยุกต์ การทำน้ำตาลจากมะพร้าว กลุ่มทอพื้นบ้าน ผ้ามัดหมี่ กลุ่มเย็บมุ้ง กลุ่มทำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้ตาล กลุ่มทำปลาร้า การทำไม้แผ่นาค กลุ่มอาชีพจักสาน รับจ้าง (สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอนคา, 2558)

แหล่งท่องเที่ยว

วัดเขาคีรี

ตั้งอยู่บนเทือกเขาในเขต ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นวัดที่สวยงามสงบเงียบ และรายล้อมด้วยธรรมชาติ กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุ และสร้างมณฑปทรงไทยสวยงามครอบไว้ มีการดูแลโดยรอบบริเวณอย่างดี มีถนนลาดยางขึ้นสู่มณฑปบนยอดเขา มองเห็นทุ่งโล่งกว้าง และทิวเขาสลับซับซ้อนของอำเภออุ้มทอง และสร้างระฆัง 72 ใบ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 9) ครบรอบ 72 พรรษา

วัดเขาทำเทียม

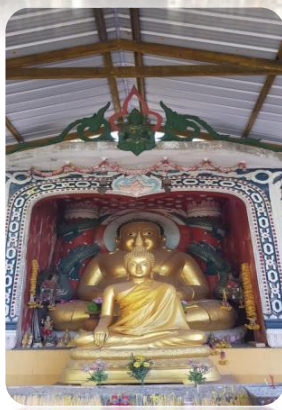
วัดเขาทำเทียม ตั้งอยู่ที่ ตำบลอุ้มทอง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นวัดเก่าแก่มากแต่โบราณ สันนิษฐานว่าจะเป็นวัดแห่งแรกในประเทศไทย หลังจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานได้ 300 ปี พระโมคคัลลีบุตรติสสะเถระ ได้ทำการสังคายนา ครั้งที่ 3 โดยมีพระเจ้าอโศกมหาราช เป็นองค์อุปถัมภ์ ณ เมืองปาฏลีบุตร และได้ส่งสมณทูตพระอรหันต์ปัญจวัคคีย์ ได้แก่ พระสมณะพระมุนีเถระ พระฉานเถระ พระภริยเถระและพระอุตตรเถระ ออกเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังเมืองสุวรรณภูมิ และได้จาริกภาษาสันสกฤตโบราณไว้ว่า ปุชยคิริ หรือ ปุชยคีรี แปลว่า ภูเขา ดอกไม้ เนื่องจากบนภูเขามีดอกไม้ที่สวยงามประกอบด้วย ดอกสุพรรณนิภา (สมอฝ้าย) ดอกจันทน์ป่าสามสีเป็นที่น่าอัศจรรย์ ที่ชื่อ ปุชยคิริ ไปพ้องกันกับภูเขาปุชยคีรีสังฆาราม ในเมืองสาญจี รัฐโอริสสาศาสนาวัตถุที่อยู่ในบริเวณวัด ประกอบด้วยพระอุโบสถเก่า สร้างในสมัยต้นๆกรุงศรีอยุธยา และเจดีย์หมายเลข 12 ฐานเจดีย์สร้างในสมัยอยุธยา พระพุทธรูปเก่าๆ ที่พบที่วัดเขาทำเทียมนั้น ปัจจุบันนำไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานและเสมาธรรมจักรที่สมบูรณ์ที่สุด สวยงามที่สุด ชุดค้นพบในปี พ.ศ.2519 โดยนายธนิต อยู่โพธิ์ อธิบดีกรมศิลปากรในสมัยนั้น

วัดโกศาราม (วัดดอนคา)

เมื่อผู้คนอพยพย้ายถิ่นฐานบ้านเรือนมาตั้งมั่นอยู่ ณ หมู่บ้านดอนคาแห่งนี้ ซึ่งราษฎรทุกคนในสมัยนั้นนับถือพระพุทธศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข “วัดดอนคา” กำเนิดขึ้นมาพร้อมกับการตั้งหมู่บ้าน

สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุเก่าแก่ประมาณ 100 กว่าปีมาแล้ว โดยมีหลวงพ่อธรรม เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านเป็นบุตรของ พ่อคุณหงษ์ สถานที่ตั้งวัดในอดีตนั้น อยู่บริเวณตลาดวัดเก่ามีแม่น้ำไหลผ่าน ทำให้การเดินทางของผู้คนในสมัยนั้น สะดวกสบายในการติดต่อค้าขาย และไปมาหาสู่กัน หลวงพ่อธรรม ได้เป็นเจ้าอาวาสรูปแรก เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนชาวพุทธ เป็นผู้วางรากฐาน การปฏิบัติตนที่ดีตามคำสอนของพระพุทธเจ้าแก่ชาวบ้านดอนคา

กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมประเพณีบุญข้าวจี่ (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3) บุญข้าวจี่เป็นประเพณี ที่เกิดจากความสมัครสมานของชุมชนลาวเวียง บ้านดอนคา ครั้นเมื่อถึงรุ่งเช้าในวัน ต่อมาชาวบ้านจะช่วยกันจี่ข้าว หรือปิ้งข้าวและตักบาตรข้าวจี่ร่วมกัน หลังจากนั้น แทนพระอุปคุตจากมะขามเฒ่า มาประดิษฐาน ณ วัดโกศาราม พระสงฆ์เจริญ พระพุทธมนต์ และในช่วงกลางคืนมีการแสดงดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีพิณแคน บ้านดอนคา

กิจกรรมประเพณีบุญบังไฟ (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6) งานประเพณีบุญบังไฟ ซึ่งเป็นประเพณีสำคัญอีกประเพณีหนึ่งของชาวตำบลดอนคาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และได้ดำเนินการจัดอย่างต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปีงานประเพณีบุญบังไฟ จะจัดขึ้น ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 6 เป็นวันวิสาขบูชาหรือที่ชาวบ้านเรียกงานบุญเดือน 6 เป็นวันที่เริ่มเข้าสู่ฤดูทำนาซึ่งการจุดบังไฟเป็นความเชื่อว่าเป็นการบูชาพระยาแถนซึ่งเป็นเทวดาที่ทำให้ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล ได้รู้รู้ว่าเกษตรกรเริ่มทำนาแล้วพระยาแถนก็จะบันดาลให้ฝนตกทำให้ชาวนามีน้ำไว้ทำการเกษตรตามความเชื่อดั้งเดิม ดังนั้น ชาวตำบลดอนคาจึงให้ความสำคัญประเพณีบุญบังไฟเป็นอย่างมาก การจัดประเพณีนี้นอกจากอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีบุญบังไฟของชาวตำบลดอนคาให้คงอยู่สืบต่อไปแล้วยังทำให้ประชาชนทุกหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมให้เกิดความรักความสามัคคีและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตชุมชนตำบลดอนคา เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง และประชาชนได้ร่วมกันแสดงออกและมีส่วนร่วมอนุรักษ์ประเพณีบุญบังไฟ ที่มีเพียงแห่งเดียวของภาคกลาง โดยช่วงเช้าได้มีการทำบุญเนื่องในวันวิสาขบูชา จากนั้นเป็นการเปิดงานประเพณีบุญบังไฟ ส่วนช่วงกลางวันมีการเวียนเทียนที่พระอุโบสถวัดโกศาราม

กิจกรรมประเพณีสารทลาว (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10) ชาวลาวเวียงถือเป็นประเพณีธรรมเนียมโบราณที่ถือปฏิบัติติดต่อกันมาหลายชั่วอายุคนและสั่งสอนกันว่าบุญสารทลาวเป็นบุญใหญ่ให้ลูกหลานมีน้ำใจต่อกันทั้งคนเป็นและคนตาย โดยคนเป็นลูกหลานก็จะนำกล้วยอ้อยและขนม ไปแจกจ่ายตามบ้านญาติพี่น้อง เป็นการแสดงความเคารพ และความมีน้ำใจ ส่วนคนตายลูกหลานก็จะนำของไปทำบุญโดยทำเป็นข้าวห่อใส่ตะกร้าไปทำบุญถวายพระแล้วก็รวดน้ำอุทิศส่วนบุญกุศลไปให้ งานประเพณีสารทลาวของชาวบ้านดอนคาแห่งนี้ นอกจากจะเป็นงานบุญที่ชาวบ้านเชื่อว่าทำบุญแล้วทำให้ครอบครัวมีความเจริญรุ่งเรืองมีความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัวแล้ว ยังทำให้ชาวบ้านเกิดความสามัคคีกัน เนื่องจากก่อนจะมีพิธีทำบุญช่วงเพล ชาวบ้านต่างก็ช่วยกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์การทำขนมกระยาสารท มาถวายกระยาสารทกันในวัด โดยมีดนตรีพิณแคนมาขับกล่อมมีนางรำนางเซิ้ง มาเซิ้งมารำสร้างความสุข

ให้กับผู้ที่มาร่วมทำบุญ แล้วยังมีพระนักเทศน์ชื่อดังมาเทศนาธรรมเกี่ยวกับการทำบุญสารทลาวให้ได้บุญได้อานิสงส์ต้องทำอะไรเป็นการทำบุญที่ได้ทั้งบุญแล้วยังอิ่มใจอัมท้องโดยทางวัดได้ตั้งโรงทาน โดยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ที่ใจบุญนำซุ้มอาหารเครื่องดีมาร่วมทำบุญ

แหล่งเรียนรู้

ชุมชนลาวเวียง บ้านดอนคา มีวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ ตกทอดจากรุ่นสู่รุ่นหลากหลายภูมิปัญญา สามารถเป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนทั้งการสืบทอดภูมิปัญญาให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้มากมายเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อันทรงคุณค่า

แหล่งเรียนรู้การทอผ้าพื้นเมือง ผ้าลาวเวียง มีชื่อเสียงอย่างมากในวงการผ้าทอมือ ผ้าทอมือของชุมชนลาวเวียง มีการถักทอจากกี่ เส้นต่อเส้น ออกมาเป็นลายผ้าที่งดงาม ประณีตและเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน โดยภูมิปัญญาการทอผ้านี้ เป็นหนึ่งแหล่งเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาสัมผัสถึงกระบวนการทอผ้าได้ด้วยตนเอง

แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตทางการประมง ชุมชนลาวเวียง ในครั้นอดีตมีคลองและแหล่งน้ำหลายสายล้อมรอบตำบลดอนคา และพบว่ามีการทำอาชีพด้านการประมงในชุมชนลาวเวียงอยู่ ซึ่งจากอดีตจนถึงปัจจุบันการทำประมงลดลงเนื่องจากการเกิดภัยธรรมชาติและ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของชุมชน จึงหันไปทำอาชีพอื่นทดแทน แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตทางการประมง จึงเป็นอีกหนึ่งแหล่งเรียนรู้ ที่หล่อหลอมอดีตและปัจจุบันเข้าด้วยกันอย่างลงตัว โดยการนำผลิตภัณฑ์บางประเภทมาย่อขนาดให้เล็กลงเป็นส่วนหนึ่งที่นักท่องเที่ยวสามารถนำไปเป็นของฝากของที่ระลึก สร้างรายได้ให้กับชุมชน ตลอดจนทั้งเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมคุณภาพชีวิต

แหล่งเรียนรู้ประมง/ผ้าทอ

อาหารพื้นถิ่น

อาหารมีคุณค่าเชิงโภชนาการกับสังคมมนุษย์ และความหมายทางสังคมวัฒนธรรมกำกับอยู่ด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าอาหารเป็นอัตลักษณ์สะท้อนถึงความเป็นพวกเดียวกัน และสะท้อนให้เห็น ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างของแต่ละกลุ่มด้วยเช่นกัน ที่วัฒนธรรมด้านอาหารที่มีลักษณะเฉพาะของตน โดยคนภาคกลางรับประทานข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก ซึ่งแตกต่างจากชาวลาวโดยทั่วไปที่จะรับประทานข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก สันนิษฐานว่าเป็นการปรับตัวให้สอดคล้องกับความเหมาะสมของภูมิประเทศที่เหมาะสมในการปลูกข้าวเจ้ามากกว่าข้าวเหนียว ข้าวเหนียวจึงเป็นข้าวที่ชาวลาวเวียงใช้ทำเป็นขนม หรืออาหารที่ไม่ใช่อาหารหลัก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อชาวลาวเวียงอาศัยอยู่ในพื้นที่สภาพเหมาะแก่การปลูกข้าวเจ้าจึงมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการรับประทานอาหารคือเปลี่ยนมารับประทานข้าวเจ้าอย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ชาวลาวเวียงถึงอาหารที่ชุมชนรับประทานกันเป็นประจำ พบว่ามีอาหารหลายชนิดที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ และที่สำคัญคือใช้ปลาร้าเป็นส่วนประกอบสำคัญ สำหรับอาหารคาวแทบทุกชนิดรวมทั้งอาหาร ที่ได้รับอิทธิพลจากชุมชนอื่นด้วยก็คือ แกงกะทิประเภทต่างๆ แต่ได้นำแกงกะทิมาประยุกต์ตามรสนิยมหรือความชอบด้วยการใส่ปลาร้าลงไปแกงด้วยอาหารที่ชาวลาวเวียง บ้านดอนคานิยมรับประทานในปัจจุบันทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน

อาหารคาว ส่วนประกอบส่วนใหญ่จะมีปลาร้าเป็นส่วนประกอบสำคัญ สำหรับอาหารคาวแทบทุกชนิดรวมทั้งอาหารที่ได้รับอิทธิพลจากชุมชนอื่น เช่น แกงกะทิก็มักใส่ปลาร้า แกงลาวหรือแกงเปรอะปนปลา แกงผำ ส่วนอาหารหวานชาวลาวเวียง เช่น กระจยาสารท ข้าวต้มหัวหงอก ขนมก้นกระทะ แป้งจี ข้าวจี ขนมข้าวปาดดำ เป็นต้น

ร้านอาหารในชุมชน

ชุมชนดอนคา มีร้านอาหารที่มีรสชาติยอดเยี่ยมและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้หลากหลายร้าน เช่น ร้านคลองบุญ และร้านบุญมี ซึ่งเป็นร้านอาหารพื้นถิ่น มีเมนูอาหารที่หลากหลาย มีพื้นที่จอดรถไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว โดยเมนูที่ได้รับความนิยม คือเมนูลาบหมู เมนูปลาแขยงแกงป่า เมนูแกงปลาหมอนา ปลาช่อนทอดลาบ เป็นต้น

ของที่ระลึก

ของที่ระลึกเป็นสิ่งของต่าง ๆ ที่เรานำมาใช้เพื่อให้เกิดความสนใจ เพื่อให้มีการคิดถึงในเรื่องราวที่ได้เกี่ยวข้องกันหรืออาจจะกล่าวถึง ของที่บ่งบอกถึงแหล่งที่เราเดินทางมาท่องเที่ยว ความทรงจำ ดังนั้นหลายๆ แหล่งท่องเที่ยวหรือหน่วยงานมักจะคิดสรรสินค้าที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของสถานที่นั้นๆ เพื่อก่อให้เกิดความประทับใจและความรู้สึกอันดีต่อผู้มาเยือน เช่นเดียวกับชุมชนดอนคา ซึ่งมีของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยวเลือกสรรเพื่อนำไปฝากเพื่อนฝูงญาติมิตรหรือเก็บไว้เป็นของที่ระลึกให้กับตนเอง

ผ้าทอมือลาวเวียง บ้านดอนคา มีทั้งผ้าทอพื้น ผ้าทอลาย ผ้าจกทอมือ ผ้าทอมือดอนคาถือได้ว่า เป็นผ้าที่ทรงคุณค่าและงดงามเป็นอย่างมาก และมีผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากผ้าจกหลากหลายผลิตภัณฑ์ เช่น ผ้าถุง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ หมอน กระเป๋าใส่โทรศัพท์ เป็นต้น

เครื่องจักสาน นับเป็นอีกหนึ่งของที่ระลึกที่มีราคาหลากหลายให้นักท่องเที่ยวเลือกสรรเกิดจากการสร้างเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วจึงส่งต่อความสวยงามของผลิตภัณฑ์ มีการทำเพื่อการขาย ต่อมางานฝีมือที่ต้องอาศัย การสอด ชัด และสานของวัสดุที่มีลักษณะเป็นเส้น เป็นริ้ว เพื่อให้ได้ลวดลายที่สวยงาม นั้น ถือเป็นเอกลักษณ์ที่งดงามของเครื่องจักสาน ปัจจุบันชาวลาวเวียง บ้านดอนคา ได้ผลิตเครื่องจักสานเป็นผลิตภัณฑ์มากมายหลากหลายราคาให้เลือกสรร เช่น ตะกร้า ชะลอม แก้วถนอมความเย็น กล่องใส่ปากกา ดินสอ เป็นต้น

น้ำพริกปลาร้าพร้อมทาน ปลาร้าถือได้ว่าเป็นเสน่ห์ของชาวลาวเวียง บ้านดอนคา โดยปลาร้าของที่นี่คือการคัดสรรปลาน้ำจืดที่มีขนาดใหญ่ และเล็ก ขึ้นอยู่กับความต้องการ โดยนำปลามาขอดเกล็ดทำความสะอาดเอาไส้ออกทั้งหมดแล้ว นำมาล้างด้วยน้ำจนหมดเมือกปลาแล้วจึงนำไปหมักกับเกลือและรำข้าวแล้วบรรจุใส่ไหปิดฝาให้สนิทไว้ประมาณ 1 ปี แล้วจึงนำมาเป็นอาหารหรือส่วนประกอบในการปรุงอาหารต่อไป เช่น ปลาร้าทอด ปลาร้าสับทรงเครื่อง รับประทานกับผักพื้นบ้าน

ที่พักในชุมชน

ปัจจุบันชุมชนลาวเวียง บ้านดอนคา เป็นกลุ่มชุมชนเล็กๆ ที่กำลังเปิดบ้านต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยมีที่พักในชุมชนที่ร่วมนำร่องในครั้งนี้ มีจำนวน 3 หลัง ซึ่งทั้ง 3 หลังนี้มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นแตกต่างกัน

บ้านคุณณุ่น จะมีลักษณะเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ยกพื้นสูง กิจกรรมที่น่าสนใจ หากเข้าพักบ้านคุณณุ่น คือ การเรียนรู้การทำเครื่องจักสานจากฝีมือคุณปู่ ซึ่งเป็นปราชญ์จักสานของชุมชนลาวเวียง ดอนคา

บ้านสาวเดือน มีลักษณะเป็นบ้านครึ่งปูนครึ่งไม้ ยกพื้นสูง กิจกรรมที่น่าสนใจหากเข้าพักบ้านสาวเดือน คือ การเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง พื้นที่บ้านมีการจัดสรรที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพและทำกิน โดยมีการปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงปลา เลี้ยงหอย เป็นต้น

บ้านคุณสำราญ ลักษณะเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น กิจกรรมที่น่าสนใจ หากเข้าพักบ้านคุณสำราญ คือ การใช้ศาสตร์ด้านการนวดแผนไทยผสมกับภูมิปัญญาชาวบ้าน คือการนวดแบบไม้ตาลด้านตั้ง บรรเทาอาการปวดเมื่อยได้เป็นอย่างดี

องค์ความรู้จากงานวิจัย

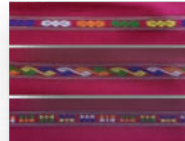
กิจกรรมที่ 1 การบริหารจัดการความรู้การวิจัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตชาติพันธุ์ ลาวเวียง ชุมชนดอนคา (รศ. ดร. รวีวรรณ เต็มขันธ์)

ได้คู่มือการจัดการองค์ความรู้จากวิธีจัดการบริหาร ใช้หลักการบริหารงานวิจัย โดยการจัดทำเวทีเสวนา วิธีการค้นหาข้อมูล วิธีการ Focus group การประเมินผลจากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม ชุมชนมีความกระตือรือร้น และกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อาจเนื่องจากมีความคุ้นเคย และไว้วางใจทีมนักวิจัย ทั้งนี้หัวหน้าโครงการ และทีมประเมินหรือนักวิจัยได้ลงพื้นที่กันเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาอัตลักษณ์ผ้าพื้นถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน (ดร. บุญสมหญิง พลเมืองดี)

ได้องค์ความรู้อัตลักษณ์ผ้าทอพื้นถิ่น ได้แก่ การฟื้นฟูลายผ้า ปรากฏว่าพบลายผ้าจำนวนมาก เป็นฐานข้อมูลในการรวบรวมความรู้เพื่ออนุรักษ์ลายผ้าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และนักวิจัยยังพบว่ายังมีผ้าทอโบราณจำนวนหนึ่งในชุมชน นักวิจัยจึงได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านผ้า มาให้ความรู้เรื่องการเก็บรักษาผ้าโบราณอายุกว่า 100 - 200 ปี เพื่อเก็บเป็นองค์ความรู้ในชุมชน

กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาอาหารพื้นถิ่นของชาติพันธุ์ ลาวเวียง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนดอนคา (ผศ. ดร.วิจิตรา เหลียวตระกูล)

ได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชน โดยการนำองค์ความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรม โดยใช้ “องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร” สู่กลุ่มเป้าหมาย โดยทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์กระยาสารทลาวเวียงหรือข้าวตอกแตกของกลุ่มส่งเสริมอาชีพกระยาสารทลาวเวียง

กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์อาหารพื้นถิ่นของชาติพันธุ์ ลาวเวียง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนดอนคา (ดร.วชิรญา เหลียวตระกูล)

ได้บรรจุภัณฑ์กระยาสารทลาวเวียงหรือข้าวตอกแตกของกลุ่มส่งเสริมอาชีพกระยาสารทลาวเวียง (แบบใหม่) จากการออกแบบร่วมกันระหว่างนักวิจัย และสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพกระยาสารทลาวเวียง

กิจกรรมที่ 5 การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน (ผศ. บุษย์สงฆ์ วงษ์ฤทธิ์)

การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจากสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด ออกแบบร่วมกัน เพื่อให้ได้ซึ่งตราสินค้าที่เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง และนำไปทดสอบตลาด จนได้ตราสินค้าที่ออกแบบอย่างเป็นรูปธรรมต่อสาธารณชน

กิจกรรมที่ 6 การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรมของชุมชน (ดร.ปัทมา ตรีมงคล)

ได้ระบบฐานข้อมูล 3 ด้าน คือ 1) ด้านการใช้งาน 2) ด้านการสร้าง
ความรู้ และ 3) ด้านความพึงพอใจของการใช้ระบบฐานข้อมูล ซึ่งผู้ใช้ระบบ
สามารถรวบรวมข้อมูลในชุมชน และสามารถปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
ด้วยตนเองได้ รวมทั้งเพิ่มเติมในเรื่องการบำรุงรักษา และการดูแลให้ระบบ
ฐานข้อมูลของการท่องเที่ยวโดยชุมชนสามารถเข้าใช้งานได้ตลอดเวลา

กิจกรรมที่ 7 การพัฒนารายการโทรทัศน์ออนไลน์ เพื่อส่งเสริม
วัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวเวียง ดอนคา ซาแนล (ว่าที่ร้อยเอกพลบชา มณรัตน์ชัย)

ชุมชนได้รับความรู้ ในการเผยแพร่โดยผ่านช่องทางออนไลน์ผ่าน
ยูทูป โดยใช้ชื่อช่อง ดอนคาซาแนล ผ่านกระบวนการตัดต่อ เรียบเรียง และ
ได้เริ่มทำการทยอยอัปโหลดวีดิทัศน์กิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นสู่ช่อง ดอนคาซาแนล
เพื่อทำการเผยแพร่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนชาติพันธุ์ลาวเวียง

กิจกรรมที่ 8 การศึกษาภาษาท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ ลาวเวียง
ชุมชนดอนคา (อาจารย์จุฬารัตน์ ชัยพิทักษ์)

ได้อรรถความรู้เกี่ยวกับระบบ เสียง คำ ความหมาย ของภาษาลาวเวียง
สามารถนำไปเผยแพร่ เพื่อกระตุ้นชุมชนให้ภาคภูมิใจในภาษาลาวของตน
ตามแนวทางภาษาแม่ ภาษาเรา ภาษาสากล

กิจกรรมที่ 9 เรื่องเล่ามรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตชาติพันธุ์ลาวเวียง ชุมชนดอนคา (อาจารย์วรรษชา พรหมศิลป์)
ได้รับรวบรวมเรื่องเล่าภูมิปัญญาที่สืบเนื่องจากประเพณีสำคัญในชุมชน ได้แก่ บุญข้าวจี่เดือน 3 บุญบั้งไฟเดือน 6 และบุญสารทเดือน 10

กิจกรรมที่ 10 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตทางการประมงของชาติพันธุ์ลาวเวียง (ดร.ยุพิน พูนดี)
ได้แหล่งเรียนรู้เครื่องมือประมงแห่งใหม่ในพื้นที่ตำบลดอนคา เพื่อหนุนเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนได้

กิจกรรมที่ 11 รูปแบบการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนลาวเวียง ดอนคา (อาจารย์ณัฐกฤตา รักใหม่)
ได้รับรวบรวมจัดเก็บองค์ความรู้เชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตชาติพันธุ์ลาวเวียง ชุมชนดอนคา เกิดรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนลาวเวียง ดอนคา สามารถเป็นกระบวนทัศน์และทิศทางใหม่เพื่อสรรค์สร้างกิจกรรม สินค้าหรือบริการอย่างสร้างสรรค์ สามารถนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งนักท่องเที่ยวเองมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นเครื่องมือที่จะช่วยเน้นย้ำ ในคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชน จนเกิดการเสริมสร้างมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจให้กับชุมชนและยังคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชนให้เป็นที่ดึงดูดของนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและชุมชนมีความยั่งยืนตลอดไป

การออกแบบสัญลักษณ์ที่ปักในชุมชน โดยการเสวนากลุ่มย่อย

รูปแบบการท่องเที่ยวโดยภาพรวมครอบคลุมทุกกิจกรรม

แผนที่ท่องเที่ยว

ONE DAY TRIP

เยือนถิ่นเจ้าอาวาสองค์ 1 วัน

08:30% ออกเดินทางสู่ ต.ดอนคา อ.อุ้มถ่อง จ.พระนครศรีอยุธยา

10.00% กราบขอพรรอยพระอุทธบาทอาชู่ชัยบพิลปิ ความงดงามของสถาปัตยกรรมทางศาสนาที่ทรงคุณค่ามากด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เล่าเร็นชยรู้ ณ วัดเขาดิถีสถิต

11:00% กราบขอพรพระองค์พ่อพระใหญ่ดอนคา พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวชุมชนดอนคาเคารพช้บถือน ณ วัดโลกอาราม(วัดดอนคา)

12:00% รับประทานอาหารกลางวัน

13:30% ชมการสาธิตการทำอลม้า ผ้าตีขจก ผ้าลายขิดโบราณ ณ ศูนย์การเร็นชยรู้ทอผ้าตีขจกและล้าทอพื้นบ้าน
ชมการสาธิตการทำเครื่องจักสาน ศูนย์การเร็นชยรู้หัตถ์ดัดไม้ประมงพื้นบ้าน
ชมผลิตภัณฑ์ไม้ตาดึงเพื่อสุขภาพ
ชมการสาธิตการลงปรุรูปปลาแร่ และลงล้า
ชมตลาดพื้นบ้านลาวเวียง

17.30% ทานข้าวเย็น ณ พื่นพื่ออช้บถือน
(มาตุลีโฮม กิณเจ้า เจ้าคุณลาว)

18:30% เดินทางกลับโดยขบวนรถ

แผนที่ท่องเที่ยว(ต่อ)

2 DAY TRIP

2 วัน
1 คืน

อุททอง...เมืองโบราณ

08:30% พาเข้าสู่ตัว

09:00% กราบขอพรหลวงพ่อบุญใหญ่ พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์

ณ วัดโศคาราม

ชมการสาธิตการทำธำมรงค์ ธำมรงค์โบราณ

ณ ศูนย์การเรียนรู้ธำมรงค์และธำมรงค์บ้าน

12:00% รับประทานอาหารกลางวัน

13:00% ชมการสาธิตการทำเครื่องจักสาน ศูนย์การเรียนรู้

พิพิธภัณฑ์ประมงพื้นบ้าน

ชมผลิตภัณฑ์ไม้ตาสองเพื่อสุขภาพ

ชมการสาธิตการแปรรูปปลาจำ และแกงส้ม

ชมตลาดพื้นบ้านลาวเวียง

18:00% พาเข้าแหล่ง ผังพิมพ์ผ้าไหมและ

(มาตุ้มโฮม กิษะเบา เจ้าคุณฉวาง)

04:00% มุ่งหน้าชมความงามของวัดโขลง

อุททอง เมืองโบราณ ณ จุดชมวิว

วัดเขวาสีช้าง

07:00% พาเข้าสู่ตัว

08:00% เข้าพิธีบายศรีสู่ขวัญโขลง

08:30% ชมวิถีลาวเวียง

ชมการสาธิตการทำข้าวหมาก

การทำข้าวตอกนกก

การทำพวงพื้กทอง

12:00% รับประทานอาหารกลางวัน

13:30% กราบขอพรพระพุทธรูปแกะสลัก

พระพุทธรูปหอยศิรีสุวรรณภูมิ

ณ วัดเขาท่าเทีชม สู่สามัคคี

13:30% เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

โปรแกรมท่องเที่ยว

3 DAY TRIP

3 วัน 2 คืน

วันแรก

10:30น. ศาลหลักเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี
อุทยานมังกรสวรรค์

13:00น. พระหลวงพ่อดำวัดป่าเลไลยก์วิหาร

14:00น. ตลาดสามชุก สิมฉัตรกุ่มบนสามชุก
และชื่อของทิวทัศน์ตามธรรมชาติ

15:30น. เดินทางมังกะสิสุ ชมเขลางเวียง อุโมง

17:00น. พาเข้าแล ม่วนพิลพ็อนสำแดน
(มาตุ้มโฮม กั้นเข้า เจ้าควมลาว)

วันที่ สอง

08:00น. พาเข้าข้าว และเข้าพิริบายศรีสู่ขวัญโชคชัย

09:00น. กราบขอพรหลวงพ่อดำพระใหญ่ดอนคา ณ
วัดโคกคราม (วัดดอนคา)
ชมการสาธิตการจักสาน, การทอผ้าตีนจก,
ผ้าลายมัดโบริก

12:00น. รับประทานอาหารกลางวันแบบพื้นบ้าน

13:00น. ชมการสาธิตการแปรรูปปลาร้า/การแกงเผ่า
ชมตลาดพื้นบ้านลาวเวียงดอนคา

18:00น. พาเข้าแล ม่วนพิลพ็อนสำแดน

วันที่ สาม

04:00น. ชมความงดงาม ดินแดนอุโมง เมือง
โบริก ณ จุดชมวิวดินแดนสิลลิก

07:00น. พาเข้าข้าว

08:00น. ชมวิถีลาวเวียง สาธิตการทำข้าวหมาก,
การทำข้าวดอกแดง, การทำหมอนแพกทอง

12:00น. รับประทานอาหารกลางวันแบบพื้นบ้าน

13:00น. กราบขอพรพระพุทธรูปแกะสลัก พระพุทธ
บุษยคีรีศรีสุวรรณภูมิ ณ วัดเขาทำเทียม

14:30น. เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

กิจกรรมคืนข้อมูลสู่ชุมชน 7 กุมภาพันธ์ 2563
ณ ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงบ้านของพ่อ

ตารางการใช้เครื่องมือในการจัดการความรู้ทั้ง 11 กิจกรรม

เครื่องมือการจัดการความรู้ (KM Tools)	กิจกรรม											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1. การทบทวนหลังการปฏิบัติ (After Action Review-AAR)	√											
2. การเสวนา (Dialogue)	√	√	√	√	√			√	√	√	√	
3. การเรียนรู้โดยวิธีการปฏิบัติ (Action Learning)			√	√	√							
4. การสอนงาน (Coaching)										√	√	
5. พี่เลี้ยง (Mentoring)		√										
6. การเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา (Lesson Learned)	√											
7. การถ่ายทอดความรู้โดยการเล่าเรื่อง (Storytelling)		√										
8. การศึกษาดูงาน (Study tour)		√	√	√	√					√	√	
9. เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Forum)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
10. แหล่งผู้รู้ในองค์กร (Center of Excellence-CoE)								√	√			√
11. ฐานความรู้ (Knowledge Bases)						√	√					
12. Intranet, Web						√	√					
13. สภากาแฟ (Knowledge Café)	√	√										√
14. วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)										√		
15. เพื่อนช่วยเพื่อน (peer assist)		√										

จากผลการศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ นำผลการจัดการความรู้การ
ท่องเที่ยว ให้มีศักยภาพที่จะส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่าง
ยั่งยืนและสมดุล และได้รวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้การจัดการการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมวิถีชีวิตชาติพันธุ์ ลาวเวียงชุมชนดอนคา ให้เป็นระบบ จะเห็นได้จากผลผลิต
โครงการ ดังนี้

ผลผลิต (Output) (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)	ตัวชี้วัด	ผลที่ได้
การบริหารจัดการความรู้การวิจัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	ได้คู่มือการจัดการองค์ความรู้	✓
องค์ความรู้ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	1 ชุดความรู้	ได้องค์ความรู้รายผ้าท้องถิ่น 1 ชุด
ผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงที่พัฒนาได้	1 ผลิตภัณฑ์	ได้ผลิตภัณฑ์ 1 ผลิตภัณฑ์
บรรจุภัณฑ์อาหารพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงที่พัฒนาได้	1 บรรจุภัณฑ์	ได้ผลิตภัณฑ์ 1 บรรจุภัณฑ์
การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น	เอกลักษณ์แบรนด์ท้องถิ่น	✓
ระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชน	1 ระบบ	✓
ชุมชนได้รับการจัดการความรู้ด้วยรายการโทรทัศน์ออนไลน์เพื่อส่งเสริม วัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวเวียง “คอนคาซาแนล”	1 รายการ	ได้รายการ 11 ตอนที่เผยแพร่ ยอดผู้เข้าชม ไม่น้อยกว่า 1000 วิว
องค์ความรู้เกี่ยวกับระบบเสียง คำ ความหมายของภาษาลาวเวียง	เกิดองค์ความรู้และสามารถนำไป เผยแพร่ที่จะเป็นประโยชน์	✓
การคืนข้อมูลองค์ความรู้	เรื่องเล่าภูมิปัญญา 1 เรื่อง	3 เรื่อง
ข้อมูลพื้นฐานทางวัฒนธรรมเครื่องมือทางการประมงพื้นบ้าน	ศูนย์เรียนรู้การประมงพื้นบ้าน 1 แห่ง	✓
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1 แห่ง	รวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้การ จัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถี ชีวิตชาติพันธุ์ลาวเวียงชุมชนดอนคา ให้เป็นระบบ
นิทรรศการเผยแพร่ผลงาน	1 ครั้ง	2 ครั้ง (5 ตค 62, 7 กพ 63)
การคืนข้อมูลองค์ความรู้	ได้รูปแบบการจัดการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิง สร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม	1 รูปแบบ

ทางคณะนักวิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหลักพีดีซีเอ (วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และดำเนินการให้เหมาะสม) แบบมีส่วนร่วม ได้องค์ความรู้ในการจัดการความรู้ (Knowledge Management, KM) ซึ่งก็คือ การรวบรวม สร้าง จัดระเบียบ แลกเปลี่ยน และประยุกต์ใช้ความรู้ในองค์กรหรือชุมชน โดยพัฒนาระบบจากข้อมูลไปสู่สารสนเทศ เพื่อให้เกิดความรู้ และปัญญารวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้และเกิดการเรียนรู้ภายในชุมชนโดยในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563 ได้มีกิจกรรมคืนข้อมูลงานวิจัยสู่ชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จาก ภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นายกอบต.ผู้ประกอบการ โอท็อป ผู้สนใจการท่องเที่ยว จาก 4 ชุมชน คือ ชุมชนดอนคา ชุมชนสามเรือน ชุมชนภูเขาทอง และชุมชนบ้านกุ่ม

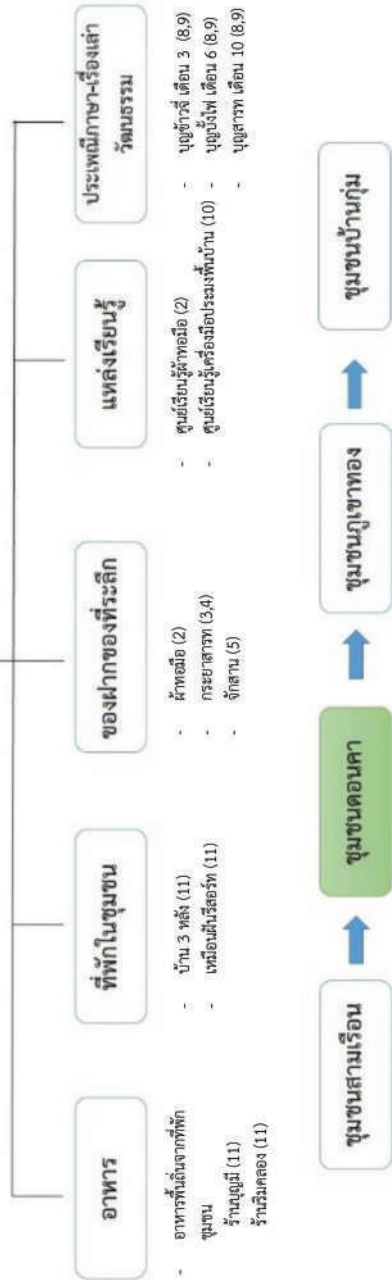
กล่าวได้ว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จ (key success factors) ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ได้เลือกกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้อง ชุมชนมีความเข้มแข็ง ทีมวิจัยมีความมุ่งมั่น มีองค์ความรู้ตรงสาขาที่ทำ มีประสบการณ์ในการลงพื้นที่ และยังมีผู้นำทางที่ดี เป็นที่เคารพนับถือในชุมชน ถึงแม้เราจะได้งบประมาณค่อนข้างจำกัด ทีมก็พยายามอย่างเต็มที่ มีระบบการบริหารจัดการที่ดี โดยมีระบบประเมิน ติดตามผลเป็นระยะ ที่สำคัญทาง อบต. ดอนคา อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี ได้มีแผนงานผลักดันเรื่องการท่องเที่ยว สอดคล้องและมีส่วนร่วมกับโครงการวิจัย ทำให้พัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนและสมดุล

จากการสังเกตโดยภาพรวม ชุมชนมีความกระตือรือร้น และกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น อาจเนื่องจากได้มีความคุ้นเคย และไว้วางใจทีมนักวิจัย ทั้งนี้หัวหน้าโครงการ และทีมประเมินหรือนักวิจัยได้ลงพื้นที่กันเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญผลผลิตที่ได้หลังจากการวิจัยนั้น ได้เกิดขึ้น ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่ได้มี เช่น องค์ความรู้เรื่องลายผ้า จากบรรพบุรุษรุ่นสู่รุ่น การทำเส้นทางท่องเที่ยว นักวิจัยมาทำให้เป็นระบบ เชื่อมโยงกับเทศกาลวัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น

คณะนักวิจัยขอขอบคุณสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่สนับสนุนทุนวิจัย และชาวชุมชนดอนคาที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยในครั้งนี้

การท่องเที่ยวโดยชุมชน

ระบบฐานข้อมูล (6)   สื่อออนไลน์ (7)

คณะนักวิจัย

“การจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์เชิงชุมชน สังคม”

ภายใต้โครงการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ ประจำปี 2562

หัวหน้าโครงการ อ. ดร.บุญสมหญิง พลเมืองดี

กิจกรรมที่ 1 รศ. ดร.รวิวรรณ เต็มขันธ์เน

การบริหารจัดการความรู้การวิจัยเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการความรู้การวิจัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตชาติพันธุ์ ลาวเวียง ชุมชนดอนคา

กิจกรรมที่ 2 อ. ดร. บุญสมหญิง พลเมืองดี

การศึกษาอัตลักษณ์ผ้าพื้นถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน

กิจกรรมที่ 3 ผศ. ดร. วิจิตรา เหลียวตระกูล

การพัฒนาอาหารพื้นถิ่นของชาติพันธุ์ ลาวเวียง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนดอนคา

กิจกรรมที่ 4 อ. ดร. วชิรญา เหลียวตระกูล

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์อาหารพื้นถิ่นของชาติพันธุ์ ลาวเวียง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนดอนคา

กิจกรรมที่ 5 ผศ. บุญส่ง วงษ์ฤทธิ์

การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

กิจกรรมที่ 6 อ. ดร. ปัทมา ตรีมงคล

การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน

กิจกรรมที่ 7 อ. ว่าที่ร้อยเอกพลบชา มณรัตน์ชัย

การพัฒนารายการโทรทัศน์ออนไลน์เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวเวียง ดอนคา ซาแนล

กิจกรรมที่ 8 อ. จุฬารัตน์ ชัยพิทักษ์

การศึกษาภาษาท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ ลาวเวียง ชุมชนดอนคา

กิจกรรมที่ 9 อ. วรชชา พรหมศิลป์

เรื่องเล่ามรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตชาติพันธุ์ ลาวเวียง ชุมชนดอนคา

กิจกรรมที่ 10 อ. ดร. ยุพิน พูนดี

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชีวิตทางการประมงของชาติพันธุ์ลาวเวียง

กิจกรรมที่ 11 อ. ณัฐกฤตา รักใหม่

รูปแบบการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนลาวเวียง ดอนคา

ไม่ลืมดอนคา

โสภณ มนต์สุพรรณ

ถึงจากมานานก็ยังไฝ่ฝันถึงดอนคา ยังไม่ลืมหรรอขวัณตา แม่ศรีสุดา
บ้านนาแก้วใจ ถึงคราวหน้าฝน พี่ยังร่อนรนในทรวงหทัย คิดถึงห้องนาป่าไร่
คิดถึงวัวควายคั่นไถบ้านนา

พี่ยังไม่ลืมไม่ลืมแม้ถิ่นที่เคยให้ความร่มเย็น ซีนเซยไม่เคยจะคิด
ห่วงลา พี่ยังไฝ่ฝัน ทุกวันพี่ยังไฝ่หา ว่าไอ้ไอ้ดอนคาดินแดนแคว้นถิ่นสุพรรณ

วัดโกศาราม ทุกยามก่อนเคยสุขสันต์ ถึงจากมานานแสนนาน
ก็ยังรำพันรำพึง พี่ยังคร่ำครวญรัญจวนใจ ยังติดตรึง ครึ่งก่อนเราเคยหวาน
ซึ่งคณึงถึงอยู่ไม่วาย

บ้านดอนคาถึงจากมากี่แต่เพียงกาย แต่ว่าหัวใจพี่ชาย ยังมันหมาย
เป็นตายไม่ลืม จะเก็บหัวใจไว้ให้ทราวมวยมิให้ใครลืมถึงแม้จะนานก็ยังไม่ลืม
ไม่ลืมไม่ลืมดอนคา (จังหวัดบึงกาฬ)

บันทึกแผ่นเสียงเมื่อปี 2513 ที่ห้องอัด กมลสุโกศล สวนลมกรุงเทพฯ เคยไปเปิดที่ ส.ส.ส
เสียงสามยอด กรุงเทพฯ DJ โสภณ